

УДК 378.015.3:[373.3.091.12.011.3-051:005.336]

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6\(219\)-39-43](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6(219)-39-43)

МОСКОВЕЦЬ ЛЮДМИЛА ПАВЛІВНА,

докторка філософії за спеціальністю 053 Психологія,
доцентка кафедри початкової освіти, гуманітарних дисциплін та інформатики,
Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка»
Полтавської обласної ради, м. Кременчук, Україна

Liudmyla Moskovets,

Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at the Department of Primary Education,
Humanities and Informatics, Regional College «Kremenchuk A. S. Makarenko Humanitarian
and Technological Academy» of the Poltava Regional Council, Kremenchuk, Ukraine

E-mail: l.moskovets@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-8960-477X>

БАРДА СВИТЛАНА ІВАНІВНА,

докторка філософії за спеціальністю 013 Початкова освіта,
доцентка кафедри початкової освіти, гуманітарних дисциплін та інформатики,
Обласний коледж «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка»
Полтавської обласної ради, м. Кременчук, Україна

Svitlana Barda,

Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at the Department of Primary Education, Humanities
and Informatics, Regional College «Kremenchuk A. S. Makarenko Humanitarian and Technological
Academy» of the Poltava Regional Council, Kremenchuk, Ukraine

E-mail: sveta_barda@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9935-3433>

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ УПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

A Обґрунтовано важливість діяльнісного підходу в освіті. Охарактеризовано сутність діяльнісного підходу з позиції психологів і висвітлено зміст принципу єдності свідомості та діяльності, що лежить у його основі. Зазначено мету діяльнісного підходу в навчанні. Проаналізовано очікування здобувачів освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта щодо вивчення освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі». Встановлено, які асоціації виникають із словосполученням «діяльнісний підхід в освіті» та з якими поняттями пов'язаний цей термін. З'ясовано рівень обізнаності майбутніх педагогів з новими професійними ролями вчителя. Виявлено рівень готовності оволодівати новими професійними ролями та впроваджувати дієві інструменти діяльнісного підходу. Встановлено, які виклики довелося долати студентам у процесі концентрованого вивчення навчальної дисципліни «Діяльнісний підхід у початковій школі».

Ключові слова: діяльність; діяльнісний підхід; діяльнісний підхід в освіті; майбутні педагоги; впровадження діяльнісного підходу в освітній процес; нові професійні ролі педагога

ANALYSIS OF THE RESULTS OF THE IMPLEMENTING THE EDUCATIONAL COMPONENT “ACTIVITY APPROACH IN PRIMARY SCHOOL” IN THE PROCESS OF TRAINING FUTURE TEACHERS

S This article substantiates the importance of the activity approach in education. The essence of the activity approach is characterized from the perspective of psychologists and the content of the principle of the unity of consciousness and activity, which lies at its core, is highlighted. The purpose of the activity approach in education is outlined. The expectations of students in the major 013 Primary Education regarding the study of the educational component “Activity approach in primary school” are analyzed. Associations that arise with the phrase “activity approach in education” and the concepts associated with this term are identified. The level of awareness among future teachers regarding the new professional roles of a teacher is determined, along with the level of their readiness to master these new professional roles and implement effective tools of the activity approach. The challenges students encountered in the process of concentrated study of the academic discipline “Activity approach in primary school” are established.

Keywords: activity; activity approach; activity approach in education; future teachers; implementation of the activity approach in the educational process; new professional roles of the teacher

Актуальність проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями. Діяльнісний підхід в освіті в реаліях сьогодення є необхідною умовою організації освітнього процесу, адже нині здобувач освіти має не лише володіти ґрунтовними теоретичними знаннями, а й творчо використовувати їх у різноманітних ситуаціях, бути в авангарді освітніх змін, прагнути до особистісного зростання. Підписання у 2018 році Міністерством освіти і науки України із The LEGO Foundation Меморандуму про взаєморозуміння сприяло переосмисленню та зміни підходів педагогів. Організація освітнього процесу на засадах діяльнісного підходу передбачає орієнтацію на особистість здобувача освіти, на особистість педагога, використання стратегій і практик активної взаємодії та співпраці. Виходячи із вищезазначеного, актуальності набуває питання підготовки майбутніх фахівців і перепідготовки педагогів для впровадження методів на засадах діяльнісного підходу.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Діяльнісний підхід привертав увагу філософів, психологів і педагогів. Теоретичні основи діяльнісного підходу було сформульовано в працях психологів Л. Виготського, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна. Згідно з дослідженнями О. Леонтьєва базисом особистості виступає сукупність її суспільних за своєю природою відношень до світу, що реалізується сукупністю різноманітних предметних діяльностей. Саме завдяки діяльності особистість стає суб'єктом пізнання та перетворення дійсності [10, с. 75]. Г. Костюк стверджував, що розкриття психологічної проблеми розвитку особистості варто здійснювати через діяльнісний підхід, який передбачає аналіз її діяльності [там само]. В основі діяльнісного підходу лежить принцип єдності свідомості та діяльності, який на початку ХХ ст. сформулював С. Рубінштейн. На думку вченого, свідомість формується в діяльності і в ній же проявляється. Діяльність обумовлює формування психічних зв'язків, процесів і властивостей, які, здійснюючи регуляцію діяльності людини, є умовою її адекватного виконання [9, с. 264].

Ключовою категорією діяльнісного підходу є діяльність, яка виступає специфічно людською формою ставлення до навколишнього світу, змістом якої є доцільні зміни та перетворення речей і явищ залежно від потреб людини [3, с. 401].

Діяльнісний підхід знайшов своє відображення у працях педагогів щодо необхідності впровадження його в освітній процес, що буде сприяти розвитку особистості здобувача освіти. Формування особистості відбувається не через накопичення суми знань, а шляхом її активного пізнання, під час якого людина є активним суб'єктом життєдіяльності, який здатний до особистісного зростання. Мета діяльнісного підходу в навчанні передбачає розвиток особистості як суб'єкта життєдіяльності, який здатний ставити цілі, планувати їх досягнення, організувати та здійснювати контроль розв'язання завдань, спроможний оцінювати результати, нести за них відповідальність, здійснювати рефлексію [8].

Т. Гура, О. Рома досліджували теоретичні та практичні аспекти діяльнісного підходу в базовій середній освіті [2]. Л. Задорожна розглядала методичні аспекти реалізації діяльного підходу в процесі професійної підготовки майбутніх учителів історії [4]. О. Колесникова вивчала діяльнісний підхід до формування в учнів експериментаторських умінь засобами мобільних та дистанційних технологій у навчанні фізики [5]. С. Барда, Л. Московець виокремили чинник впровадження діяльнісного підходу в освітній процес нової української школи [6]. О. Пасічник досліджувала сутність та особливості реалізації діяльнісного підходу в процесі навчання студентів у закладах вищої освіти [7]. Наукові пошуки М. Шмир спрямовані на вивчення дидактичних основ реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителів іноземної мови [11].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи вищезазначену інформацію, можемо стверджувати, що питанню впровадження діяльнісного підходу в закладах вищої освіти, де готують фахівців педагогічних спеціальностей, приділяється належна увага. Актуальним для нашого дослідження є питання розуміння майбутніми педагогами особливостей діяльнісного підходу та їх готовності організувати освітній процес на засадах діяльнісного підходу.

Метою статті є здійснити аналіз результатів упровадження освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі» в процесі підготовки здобувачів освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта: виявлення їх очікувань, з'ясування обізнаності та готовності працювати на засадах діяльнісного підходу.

Викладення основного матеріалу та результатів дослідження. В Обласному коледжі «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка» Полтавської обласної ради впроваджується освітня компонента «Діяльнісний підхід у початковій школі» зі здобувачами фахової передвищої та вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта. Обласний коледж включений до списку закладів фахової передвищої, вищої освіти, у яких впроваджуються ігрові та діяльнісні методи навчання та розвитку з 2020 року. Традиційно здобувачі освіти впродовж семестру вивчають навчальну дисципліну: виконують завдання практичних занять та самостійного опрацювання. А у 2024 році студенти були долучені до концентрованого навчання за цією освітньою компонентою. Концентроване навчання трактується як «система організації освітнього процесу, при якій здійснюється концентрація робочого часу здобувачів освіти та педагогічних працівників на глибокому вивченні предмета за рахунок скорочення вивчення дисциплін, що вивчаються паралельно протягом часу» [1, с. 78]. Упродовж двох тижнів у червні 2024 року студенти мали змогу ознайомитися з ігровими та діяльнісними методами навчання. Перед зануренням у світ стратегії та практик діяльнісного підходу та після впровадження було проведено опитування з метою з'ясування очікувань

здобувачів освіти щодо вивчення освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі» та визначення рівня обізнаності з інструментами діяльнісного підходу, новими ролями сучасного педагога.

До емпіричного дослідження було залучено 50 студентів, які здобувають освіту за спеціальністю 013 Початкова освіта. Нами використований авторський опитувальник, що включав дві частини. Перша частина містила 4 запитання, які використовувалися до впровадження освітньої компоненти в процесі концентрованого навчання, а друга частина включала 8 запитань, на які респонденти відповідали на останньому занятті з дисципліни. У першій частині опитувальника пропонувалися відкриті і закриті запитання, які визначали очікування студентів, висвітлювали думки про діяльнісний підхід, професійні ролі вчителя (Що ви очікуєте від вивчення навчальної дисципліни «Діяльнісний підхід у початковій школі»? Які асоціації у вас виникають зі словосполученням «діяльнісний підхід в освіті» та з якими поняттями пов'язаний цей термін? Чи знаєте ви, які професійні ролі виконує педагог? Якщо так, то перелічіть, які ви знаєте професійні ролі педагога).

У другій частині містилися запитання, що передбачали самооцінювання за 5-бальною шкалою та відкриті запитання для з'ясування, наскільки змінилися думки про діяльнісний підхід (Наскільки здійснилися ваші очікування від вивчення навчальної дисципліни «Діяльнісний підхід у початковій школі»? Які асоціації у вас виникають із словосполученням «діяльнісний підхід в освіті» та з якими поняттями пов'язаний цей термін? Чи знаєте ви, які професійні ролі виконує педагог? Якщо так, то перелічіть, які ви знаєте професійні ролі педагога. Оцініть, наскільки ви готові виконувати нові ролі сучасного педагога. Оцініть, наскільки ви готові впроваджувати дієві інструменти діяльнісного підходу. Що було викликом під час вивчення навчальної дисципліни? З яких питань потрібна додаткова інформація?).

Отримані за допомогою опитування результати засвідчили наступне:

1. 100% здобувачів педагогічної освіти висловили позитивні очікування щодо концентрованого вивчення освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі». У своїх відповідях вони зазначали: «Я очікую отримати нові знання про нову дисципліну», «Я очікую здобути глибокі знання про принципи цього підходу та навички їх практичного застосування на уроках. Сподіваюся навчитися ефективно залучати учнів до активного навчання та підвищувати їх мотивацію через цікаві та інтерактивні завдання», «Очікую зрозуміти методи та прийоми в НУШ», «Очікую зрозуміти ключові принципи та ідеї діяльнісного підходу, що відрізняють його від традиційних методів навчання», «Цікавого досвіду», «Нових знань», «Дізнатися більше про діяльнісний підхід в освіті», «Ще більшого занурення у педагогічну діяльність, чудового проведення часу, цікавих завдань», «Застосовувати всі знання на практиці», «Отримати більше знань, цікавих вражень та активно провести час», «Хочу розвинути свої

професійні навички», «Бажаю дослідити теоретичні основи діяльнісного підходу» тощо.

2. Після впровадження в освітній процес освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі» 90% студентів високо оцінили реалізацію очікувань, що свідчить про те, що здобувачі освіти отримали нові знання, новий досвід, познайомилися з новими методами та прийомами. 3% учасників оцінили вище середнього та 7% на середньому рівні здійснення очікувань, що може бути пов'язано зі сподіваннями щодо теоретичного дослідження діяльнісного підходу, а дисципліна передбачала заняття практичного характеру, або ж розвитком професійних навичок.

3. До вивчення освітньої компоненти поняття «діяльнісний підхід в освіті» асоціювалося та пов'язувалося учасниками з різними поняттями: «ліплення або інша дія», «активна участь», «цікаві методи навчання», «підхід до учнів», «ставлення вчителя», «робота в групах», «розвиток особистості», «дія», «праця», «взаємодія», «дисципліна», «стиль викладання», «активне навчання», «практико-орієнтоване навчання», «інтерактивне навчання», «навички через дію», «практична активність», «форма навчання», «мотивація», «творча атмосфера», «розвиток особистості», «проект», «критичне мислення», «гра», «життя», «діяльність», «рух», «навчання», «освіта», «викладання», «педагогіка», «психологія», «пізнання», «рефлексія», «компетентність», «активність» тощо. Вивчення навчальної дисципліни «Діяльнісний підхід у початковій школі» сприяло розширенню асоціативного ряду та категоріально-понятійного апарату здобувачів освіти новими поняттями: «агентність», «всебічний розвиток», «співпраця», «допомога», «підтримка», «креативність», «сучасне навчання», «натхнення», «наскрізні вміння», «активність», «саморозвиток», «командна робота», «навчання через гру», «критичне мислення», «демократичність», «доступність», «стан потоку», «позитив у навчанні», «відкритість», «інтеграція знань», «сфери розвитку», «соціально-емоційне та етичне навчання», «Peppu Pals», «об'єднання», «стратегії», «інструменти», «неординарний підхід», «професійність», «концепція НУШ», «фасилітатор», «модератор», «тьютор», «Державний стандарт освіти», «відкриті запитання». Варто відмітити, що здобувачі освіти додали до свого «професійного словника» поняття «агентність», «соціально-емоційне та етичне навчання», «стан потоку». До впровадження дисципліни учасники використовували асоціацію «розвиток», а після – «всебічний розвиток». Цьому сприяло вивчення тем: «Реалізація діяльнісного підходу в освітньому процесі початкової школи», «Дієві інструменти діяльнісного підходу в початковій школі», «Знайомство з програмою соціально-емоційного розвитку і навчання «Peppu Pals» («Веселі друзі»).

4. На запитання «Чи знаєте ви, які професійні ролі виконує педагог?» до впровадження діяльнісного підходу 47% опитуваних відповіли «так», а 53% – «ні». Ті, хто знає нові ролі, зазначили дві-три ролі, з-поміж яких вказували «друг», «коуч», «наставник», «новатор», «оцінювач», «фасилітатор»,

«актор, помічник», «тьютор», «організатор», «ресурсна особа», «мотиватор», «авторитет», «вихователь», «ментор», «експерт», «лідер». Після вивчення освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі» отримали 100% ствердних відповідей щодо нових ролей, у яких перелік кожного з опитуваних не обмежувався однією із сучасних ролей, а вони вказували «модератор», «коуч», «тьютор», «наставник», «фасилітатор», «ментор», «дизайнер уроків». 3-поміж відповідей наявні ролі «актора», «архітектора», «організатора», «провідника». Кращому розумінню нових професійних ролей сприяло вивчення теми «Роль педагога в освітньому процесі початкової школи».

5. 30% здобувачів освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта після вивчення освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі» оцінили на високому рівні готовність виконувати нові професійні ролі. 48% учасників зазначили вище середнього та 22% середній рівень готовності працювати як фасилітатор, коуч, наставник, тьютор, модератор.

6. Щодо готовності впроваджувати дієві інструменти діяльнісного підходу, то 37% здобувачів оцінили на високому рівні готовність працювати по новому. 52% опитуваних вказали на вищий за середній рівень готовності та 11% дали середню оцінку за даним показником. Це може бути пов'язано з тим, що майбутні педагоги ще не пройшли достатньої практичної підготовки, а тому відчувають невпевненість щодо готовності практично використовувати інструментарій та ефективні практики діяльнісного підходу: методика «Шість цеглинок», набори LEGO «Play Vox», проєктну діяльність, відкриті запитання та завдання, лепбук тощо.

7. 3-поміж викликів, які доводилося долати, здобувачі освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта вказують «взаємодію з іншими», «здатність домовлятися», «постійну активну роботу», «навчання влітку», «три пари підряд», «роботу з тими одногрупниками, з якими мало раніше спілкувалися», «оформлення портфоліо», «роботу в групах, які постійно змінюються», «повітряні тривоги», «готовність брати на себе відповідальність». Такі виклики, з одного боку, можна розглядати як зовнішні (навчання влітку, «повітряні тривоги», тривалість пар), а з іншого – як внутрішні (робота в групі, готовність брати відповідальність, здатність домовлятися тощо). Внутрішні виклики будемо розглядати як внутрішні перешкоди, що зумовлені і тривалим онлайн-навчанням ще в закладах загальної середньої освіти та змішаним форматом в Обласному коледжі «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка» Полтавської

обласної ради, несформованістю відповідальності, здатності співпрацювати, домовлятися, обмеженим колом спілкування. Внутрішні виклики потребують виходу із зони комфорту, що сприятиме саморозвитку особистості здобувача освіти.

8. Після впровадження освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі» здобувачі зазначили, що дисципліна є «практичною та цікавою», «наразі запитань не виникає», однак «значна кількість інформації потребує подальшого осмислення та практичних спроб уже під час безпосередньої взаємодії із учнями початкової школи».

Висновки з даного дослідження. Отже, у процесі проведеного дослідження нами виявлено, що здобувачі освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта продемонстрували позитивні очікування щодо вивчення освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі». Майбутні педагоги мають певні уявлення про категоріально-понятійний апарат, який пов'язаний із дефініцією «діяльнісний підхід в освіті». Після вивчення навчальної дисципліни учасники розширили свої уявлення про поняття, що пов'язані з діяльнісним підходом, і додали до свого термінологічного словника поняття «агентність», «всебічний розвиток», «креативність», «наскрізні вміння», «навчання через гру», «стан потоку», «сфери розвитку», «соціально-емоційне та етичне навчання», «Perry Pals», «стратегії», «інструменти», «відкриті запитання» та багато інших. 47% здобувачів вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта зазначили, що знають нові професійні ролі педагога, проте їх перелік був неповний. Після вивчення освітньої компоненти учасники стали краще орієнтуватися в ролях фасилітатора, тьютора, модератора, коуча, наставника. Встановлено, що майже третина майбутніх педагогів на високому рівні готові оволодівати новими професійними ролями (30%) та впроваджувати дієві інструменти (37%). Решта учасників зазначили вищий за середній і середній рівні готовності за зазначеними показниками. У процесі концентрованого вивчення освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі» здобувачі освіти долали як зовнішні, так і внутрішні перешкоди, що вимагало від них виходу із зони комфорту.

Проведене дослідження засвідчило важливість упровадження в освітньо-професійну підготовку студентів освітньої компоненти «Діяльнісний підхід у початковій школі», показало готовність оволодівати новими професійними ролями, освоювати нові дієві інструменти.

Перспективи подальших розвідок убачаємо в дослідженні стратегій і практик діяльнісного підходу.

Список використаних джерел

1. Бакатанова В. Б., Ігнатова С. В. Проблеми застосування технологій концентрованого навчання у вищій освіті. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2017. № 56/57. С. 75–82. URL: <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/handle/123456789/5691> (дата звернення: 26.09.2024).
2. Гура Т., Рома О. Діяльнісний підхід у базовій середній освіті: від педагогічної теорії до освітянської практики. *Нова українська школа у базовій середній освіті: впевнені кроки Запорізької області* : навч.-метод. посіб. / відп. ред. Т. Є. Гура ; КЗ «ЗОППО» ЗОР. Запоріжжя : ЗОППО, 2022. 303 с.
3. Загальна психологія : підручник / за заг. ред. С. Д. Максименка. Вінниця : Нова Книга, 2004. 704 с.
4. Задорожна Л. В. Методичні аспекти реалізації діяльнісного підходу. *Virtus*. 2019. № 31. С. 90–95
5. Колесникова О. А. Діяльнісний підхід до формування в учнів експериментаторських умінь засобами мобільних та дистанційних технологій в навчанні фізики : дис. канд. пед наук : 13.00.02 / Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. Київ, 2021. 250 с.

6. Московець Л. П., Барда С. І. Чинники впровадження діяльнісного підходу в освітній процес нової української школи. *Перспективи та інновації науки. Педагогіка*. 2023. № 16 (34). С. 248–260. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/8107> (дата звернення: 25.09.2024).
7. Пасічник О. Діяльнісний підхід – сутність та особливості реалізації у процесі навчання студентів ВНЗ. URL: <http://surl.li/luwpjs> (дата звернення: 24.09.2024).
8. Пометун О. І. Діяльнісний підхід. *Енциклопедія освіти*. 2-ге видання, доповнене та перероблене. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 250–251. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729012> (дата звернення: 26.09.2024).
9. Психологічна енциклопедія / автор-упоряд. О. М. Степанов. Київ : Академвидав, 2006. 424 с.
10. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології : посіб. Київ : ІПОД НАПН України, 2017. 144 с.
11. Шмир М. Ф. Дидактичні основи реалізації діяльнісного підходу в процесі підготовки вчителя іноземної мови : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.09 / Тернопільський нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2020. 372 с.

References

1. Bakatanova, V. B., & Ignatov, S. V. (2017). Problemy zastosuvannya tekhnologii kontsentrovanoho navchannia u vyshchii osviti [Problems of applying concentrated learning technologies in higher education]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity [Problems of engineering and pedagogical education]*, 56/57, 75-82. Retrieved from <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/handle/123456789/5691> [in Ukrainian].
2. Gura, T., & Roma, O. (2022). Diialnisnyi pidkhdid u bazovii sereanii osviti: vid pedahohichnoi teorii do osvitiianskoi praktyky. *Nova ukrainska shkola u bazovii sereanii osviti: vpravneni kroky Zaporizkoi oblasti [Activity approach in basic secondary education: from pedagogical theory to educational practice. New Ukrainian school in basic secondary education: confident steps of Zaporizhzhia region]: navch.-metod. posib. Zaporizhzhia: ZOIPPO* [in Ukrainian].
3. Maksymenko, S. D. (2004). *Zahalna psykholohiia [General psychology]: pidruchnyk*. Vinnytsia: Nova Kniga [in Ukrainian].
4. Zadorozhna, L. V. (2019). Metodychni aspekty realizatsii diialnisnogo pidkhdou [Methodological aspects of implementing the activity approach]. *Virtus*, 31, 90-95 [in Ukrainian].
5. Kolesnikova, O. A. (2021). *Diialnisnyi pidkhdid do formuvannia v uchniv eksperymentatorskykh umin zasobamy mobilnykh ta dystantsiinykh tekhnologii v navchanni fizyky [Activity approach to the formation of experimental skills in students using mobile and distance technologies in teaching physics]*. (PhD diss). Kyiv: Natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
6. Moskovets, L. P., & Barda, S. I. (2023). Chynnyky vprovadzhenia diialnisnogo pidkhdou u osviti protsesu novoi ukrainskoi shkoly [Factors for implementing an activity approach in the educational process of the new Ukrainian school]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky. Pedahohika [Perspectives and innovations of science. Pedagogy]*, 16(34), 248-260. Retrieved from <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/8107> [in Ukrainian].
7. Pasichnyk, O. Diialnisnyi pidkhdid – sutnist ta osoblyvosti realizatsii u protsesi navchannia studentiv VNZ [Activity approach – essence and features of implementation in the process of studying university students]. Retrieved from <http://surl.li/luwpjs> [in Ukrainian].
8. Pomետun, O. I. (2021). Diialnisnyi pidkhdid [Activity approach]. In *Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of education]* (pp. 250-251). Kyiv: Yurinkom Inter. Retrieved from <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729012> [in Ukrainian].
9. Stepanov, O. M. (2006). *Psihologichna enciklopediia [Psychological encyclopedia]*. Kyiv: Akademvidav [in Ukrainian].
10. Rybalka, V. V. (2017). *Metodolohichni problemy naukovoї psykholohii [Methodological problems of scientific psychology]: posibnyk*. Kyiv: IPOOD NAPS of Ukraine [in Ukrainian].
11. Shmyr, M. F. (2020). *Dydaktychni osnovy realizatsii diialnisnogo pidkhdou v protsesi pidhotovky vchytelia inozemnoi movy [Didactic foundations of implementing the activity approach in the process of training a foreign language teacher]*. (D diss). Ternopil: Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 11.11.2024